

From: Per Henriksen <PEHE@DI.DK>
Sent: 05-03-2025 09:18:41 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Subject: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.) - Sagsnummer 2025/000462.
Categories: Christina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet

Brancheforeningen Dansk Luftfart takker for fremsendte høringsmateriale.

Vi finder det logisk og relevant at Forsvaret tildeles beføjelser til at neutralisere droner, der ulovligt befinder sig over en flyveforbudszone ved såvel faste som midlertidige militære områder og over militært materiel, jf. forslagets nr. 1 (ny § 15a).

Vi skal dog hertil bemærke, at militære anlæg i visse tilfælde befinder sig fysisk tæt på civile lufthavne, herunder Aalborg Lufthavn og Midtjyllands Lufthavn. Det øger risikoen for utilsigtede konsekvenser i forhold til flyvesikkerhed, og vil derfor stille krav til tæt koordination mellem forsvaret og den civile aktør – ikke mindst når der er tale om elektroniske modsvar ved indgreb mod ulovlig droneaktivitet.

Vi skal derfor opfordre til, at der udarbejdes klare procedurer for risikohåndtering, koordination og kommunikation i disse sammenhænge.

Vi henviser i øvrigt til høringssvar fra Aalborg Lufthavn.

Med venlig hilsen
Per Henriksen
Brancheforeningen Dansk Luftfart
Mobil 40413701

From: Forsvarsministeriet <fmn@fmn.dk>
Sent: 7. februar 2025 16:05
To: FMN <FMN@FMN.dk>
Subject: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)

Se venligst vedhæftede dokumenter.

FORSVARSMINISTERIET
Holmens Kanal 9, DK-1060 København K
Telefon + 45 72 81 00 00
Fax + 45 72 81 03 00
E-mail: fmn@fmn.dk

www.fmn.dk

From: Thomas Nissen <thni@danskerhverv.dk>
Sent: 03-03-2025 16:18:00 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: Høringssager <hoeringssager@danskerhverv.dk>; FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Subject: SV: Ekstern: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)
Categories: Tina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære FMN,

Find venligst Dansk Erhverv høringssvar vedhæftet.

Med venlig hilsen

Thomas Elkjer Nissen
Forsvars- og Beredskabspolitisk Chef
Dansk Erhverv

Mail: thni@danskerhverv.dk
Mobil: +45 4064 9245
Web: [Forsvarssektoren \(danskerhverv.dk\)](https://forsvarssektoren.danskerhverv.dk)

Fra: Forsvarsministeriet <fmn@fmn.dk>

Sendt: 7. februar 2025 16:05

Til: FMN <FMN@FMN.dk>

Emne: Ekstern: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)

Se venligst vedhæftede dokumenter.

FORSVARSMINISTERIET
Holmens Kanal 9, DK-1060 København K
Telefon + 45 72 81 00 00
Fax + 45 72 81 03 00
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

Forsvarsministeriet
Att.: alg@fmn.dk
Holmens Kanal 9
1016 København K

Den 3. marts 2025

Høringssvar - Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder

Dansk Erhverv anser det for nødvendigt at Forsvaret skal have hjemmel til at bekæmpe ulovlig droneaktivitet over militære områder som beskrevet i lovudkastet.

Dansk Erhverv mener, at Forsvarsministeriet desuden bør give mulighed i loven for, at private virksomheder inden for anti-drone teknologi, i rammen af offentlige-private samarbejder med Forsvaret, kan være involveret i detektion, klassificering og imødegåelse af ulovlig droneaktivitet, herunder i forbindelse med øvelsesaktivitet.

Med venlig hilsen

Thomas Elkjer Nissen
Forsvars- og Beredskabspolitisk Chef
Dansk Erhverv

From: Dataetiskraad <dataetiskraad@dketik.dk>
Sent: 26-02-2025 08:41:41 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Subject: Vedr. sagsnummer 2025/000462
Categories: Mille

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Kære rette vedkommende,

På vegne af Dataetisk Råd fremsendes hermed relevante høringssvar.

Med venlig hilsen

Charlotte Madsen
Administrativ medarbejder
Enhed for Samfund og Etik

Nationalt Center for Etik
Ørestads Boulevard 5
Bygning 35
2300 København S

M: +45 72 21 67 27

cma@dketik.dk
www.nationaltcenterforetik.dk

[Følg os LinkedIn](#)

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

*Sendt elektronisk til fmn@fmn.dk med kopi til alg@fmn.dk samt
med henvisning til sagsnummer 2025/000462.*

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål,
opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over
militære områder m.v.)**

Dataetisk Råd takker for den fremsendte høring. Rådet har i dette tilfælde valgt ikke at udarbejde et egentligt høringssvar.

Der kan være flere årsager til, at Dataetisk Råd ikke vælger at udarbejde høringssvar, herunder at rådet har valgt at prioritere andre opgaver, at det ikke efter rådets opfattelse er muligt på forsvarlig vis at analysere og behandle høringen i dens enkeltheder og detaljer inden for høringsfristen eller at høringen ikke ses at indebære dataetiske spørgsmål, som falder inden for rådets kommissorium.

Det bemærkes dog, at, rådet generelt anbefaler, at ministerier redegør for de dataetiske konsekvenser af lovforslag. Dataetiske konsekvensanalyser sætter fokus på værdier og principper som blandt andet velfærd og demokrati, værdighed, selvbestemmelse, lighed, gennemsigtighed, sikkerhed og privatliv. Dataetiske konsekvensanalyser vil således hjælpe med til at bringe fordele, ulemper og utilsigtede konsekvenser ved lovforslag frem i lyset og dermed bidrage til, at Folketingets beslutninger tages på et mere kvalificeret grundlag. Dette gælder naturligvis i særlig grad lovforslag, som angår persondata.

Dataetisk Råd kan i den forbindelse henvise til rådets værktøj '[Dataetik - Sådan gør du](#)', der operationaliserer identificeringen og stillingtagen til dataetiske dilemmaer.

Dataetisk Råd står til rådighed for uddybning og yderligere rådgivning.

På vegne af Dataetisk Råd og med venlig hilsen

Johan Busse

Formand

From: Dan Banja <es@es-daa.dk>
Sent: 03-03-2025 11:53:44 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>; Dan Banja <es@es-daa.dk>
Subject: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.) sags nr.2025/000462: ES 41-25.

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

ES 41-25

Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES) takker for muligheden for at deltage i høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.).

ES er enig i, at det er afgørende for varetagelsen af den nationale sikkerhed – herunder beskyttelsen af Forsvaret og allierede styrker her i landet – samt for den ydre bevogtning af de kongelige slotte og palæer, at Forsvaret har mulighed for efter en konkret vurdering at reagere hurtigt og effektivt på droner, der ulovligt befinder sig ved militære områder m.v., hvor der efter dronebekendtgørelsen som udgangspunkt er flyveforbud.

Derfor kan ES tilslutte sig, at Forsvaret får hjemmel til at neutralisere droner, der ulovligt befinder sig i en flyveforbudszone ved henholdsvis militære områder, midlertidige militære områder, flådefartøjer, militære luftfartøjer og afmærkede militærkolonner samt ved civilisteslotte, som er under Forsvarets bevogtning. Det svarer til de militære områder m.v., hvor der efter dronebekendtgørelsen er fastsat flyveforbudszoner. ES har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen / Best Regards

Dan Banja

Oberstløjtnant / Lt. Colonel

Generalsekretær / Secretary-General

Vice-President ECOGAS & Member of GA.CSTG, AG.004 & CA.CSTG

Blålersvej 51

DK-2990 Nivå

Mobil: +45 2480 2256

www.es-daa.dk

 Pas på miljøet - udskriv kun denne e-mail hvis det er nødvendigt.

 Only print this e-mail if necessary.

From: Troels Lund <tromilu@gmail.com>
Sent: 03-03-2025 23:45:10 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Subject: Høringsvar sagsnummer 2025/000462
Categories: Christina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Hermed fremsendes (vedhæftet) høringssvar fra Modelflyvning Danmark ifbm sagsnummer 2025/000462.

"Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.) ".

mvh
Troels Lund
Flysikkerhedsudvalget
Modelflyvning Danmark

Modtager:

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K
Email: fmn@fmn.dk

Cc.. til : Astrid Leenskjold Gru, alg@fmn.dk

Stouby 3.marts 2025

Emne: Høringsvar sagsnummer 2025/000462

Modelflyvning Danmarks høringssvar til "Forslag til Lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)"

Kort beskrivelse af ønske:

Modelflyvning Danmark ønsker, at der indskrives at allerede eksisterende, såvel som midlertidige dispensationer for flyvning tæt på eller i militære områder med modelfly, respekteres.

Baggrund:

Den almindelige opfattelse af droner en multirotor (fx quardcopter). Selv om modelfly i lovens optik også er droner, så skiller modelflyenes flyvemønster sig meget fra quardcopter-droner.

Modelflyvning Danmark repræsenterer ca.5.000 modelfly piloter. De flyver hovedsageligt fra Trafikstyrelse-godkendte modelflyvepladser, men flyver også i det åbne land og på skrænter. Disse modelflyvepladser ses tydeligt angivet på www.dronezoner.dk med et lille RC symbol :

Ved vedtagelsen af "Bekendtgørelse nr. 1649 af 12. december 2023 om supplerende bestemmelser til gennemførelsesforordning (EU) 2019/947 om regler og procedurer for operation af ubemandede luftfartøjer (dronebekendtgørelsen), oprettedes også hjemmesiden www.dronezoner.dk.

Som en konsekvens af de nye afstandskrav til militære anlæg på 1000 meter eller 300 meter i byzone, begik man den fejl, at man overså at der skete overlapning af tre forskellige eksisterende modelflyvepladser.

Modelflyvning Danmark protesterede til Trafikstyrelsen, som dog henviste til Forsvarskommandoen.

Modelflyvning Danmark kommunikerede med Forsvarskommandoen om problemstillingen med :

SSG Ole Hjortstrøm, OPS SPEC. Planning, Airspace Management , NAO

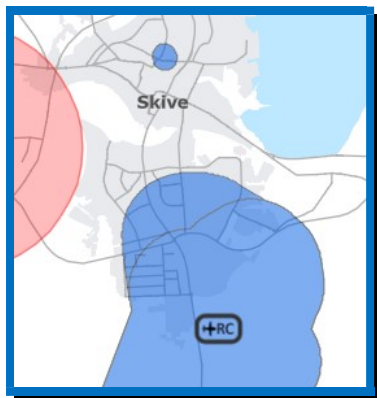
Den 29.februar 2024 blev der afgivet midlertidig dispensation fra Forsvarskommandoen, til fortsat at flyve fra de tre modelflyvepladser på placering:

Disse tre modelflyvepladser har ligget på deres nuværende placeringer i mange årtier uden nogen form for problemer eller gene for forsvarets aktiviteter.

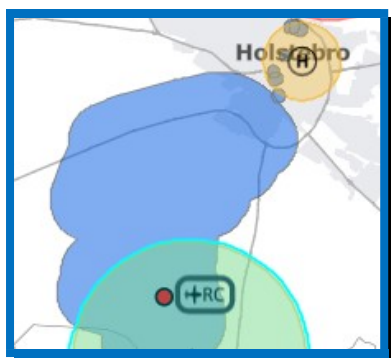
Med venlig hilsen
Troels M. Lund
Flyvesikkerhedsudvalget
Modelflyvning Danmark

Aksel Nielsens Vej 10, 7140 Stouby
email: tromilu@gmail.com

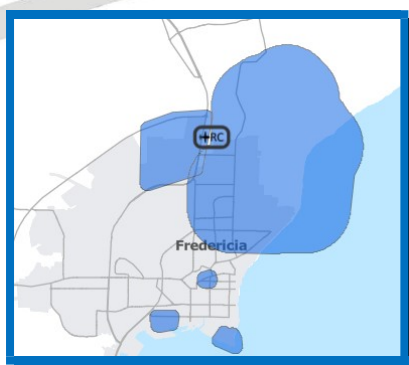
Placering af de tre modelflyvepladser (udsnit fra www.dronezoner.dk).

Skive modelflyveklub (56.53121752433906, 9.045059466330938)

Holstebro Modelflyveklub (56.30463758619002, 8.583048349712657)

Fredericia Modelflyveklub (55.596316031851444, 9.75942674110987)

From: Public Affairs <publicaffairs@mydefence.dk>
Sent: 07-03-2025 11:48:49 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>
Cc: FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Subject: MyDefence - Høringssvar til Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.) - Sagsnummer 2025/000462
Categories: Tina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til rette vedkommende

På vegne af MyDefence fremsendes hermed høringssvar til *Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)* – sagsnummer 2025/000462.

Jeg modtager gerne en bekræftelse på at høringssvaret er modtaget.
Vi står til rådighed for at besvare eventuelle spørgsmål, som høringssvaret måtte afstedkomme, samt for uddybning af de fremsendte bemærkninger.

Med ønske om en god dag.

Niels Storgaard
Policy Advisor

Phone: +45 5144 7754
E-mail: publicaffairs@mydefence.dk

Web: <https://www.mydefence.dk>
Follow us at: [LinkedIn](#)

VAT/CVR: 35530843

MYDEFENCE
Counter Drone Technology

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Nørresundby, 07/03/2025

Sag nr.: 2025/000462

Høringssvar til "Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)"

Introduktion til MyDefence

MyDefence er en førende dansk teknologivirksomhed med hovedkontor i Nordjylland, der specialiserer sig i at udvikle og producere udstyr til detektion og neutralisering af droneaktivitet. Vi anvender avancerede teknologier såsom radiofrekvensdetektorer, jammere, radarer og EO/IR-kameraer til at beskytte mod uønsket droneaktivitet og fjendtlige droner.

Vi tilbyder både stationære og mobile løsninger, hvilket sikrer en modulær, skalerbar og fleksibel tilgang, der kan fungere selvstændigt eller integreres i andre netværksarkitekturer. Som en global frontløber inden for C-UAS-teknologi er MyDefence en central aktør i udviklingen af anti-droneteknologi i Danmark.

Vores mission er at beskytte dem, der beskytter os, ved at udvikle avancerede, brugervenlige og effektive systemer, der imødegår de hastigt udviklende trusler på den moderne slagmark og i civile miljøer.

Indledende bemærkninger

MyDefence støtter lovforslaget hvorved Forsvaret får hjemmel til at neutralisere droner, der ulovligt befinder sig i en flyveforbudszone ved hhv. militære områder, midlertidige militære områder, flåde fartøjer, militære luftfartøjer og afmærkede militærkolonner, samt ved civilisteslotte som er under forsvarets bevogtning.

Vi anser det som et nødvendigt tiltag i en tid, hvor droner spiller en stadig større rolle i både militære og civile sammenhænge. I Danmark var der i 2021 over 20.000 registrerede droner, og cirka 30.000 registrerede dronebrugere, og det forventes at disse tal vil være flerdoblet frem mod 2025, da den årlige stigning i henholdsvis antallet af droner og dronebrugere har været cirka 40 pct. de seneste mange år¹. Samtidig benyttes dronerne på det civile område til stadig flere og mere komplekse opgaver.

¹ Naviair | [Droner](#)

På det militære område har den teknologiske udvikling ført til en markant stigning i brugen af droner til både rekognoscering og offensive formål, bedst eksemplificeret ved den igangværende krig i Ukraine. Den teknologiske udvikling og den nye geopolitiske virkelighed understreger derfor behovet for et forsvar, der er i stand til at håndtere moderne trusler, herunder brugen af droner.

Det er derfor afgørende at Forsvaret får de nødvendige beføjelser til at beskytte militære områder og enheder mod ulovlig droneaktivitet. Derfor anser vi dette lovforslag som et vigtigt led i at sikre, at Forsvaret kan reagere effektivt på trusler i lufrummet og beskytte både personel, materiel og strategiske faciliteter mod uautoriseret overvågning og potentielle angreb.

Samtidig gives der med lovforslaget hjemmel til at Forsvaret i øvelsesøjemed vil kunne træne neutralisering af droner på militære områder, midlertidige militære områder, flådefartøjer, militære luftfartøjer og afmærkede militærkolonner samt ved civillisteslotte, som er under Forsvarets bevogtning, således at Forsvarets personel vil kunne oparbejde viden om og erfaring heri. Det fremgår endvidere at "øvelsesøjemed" omfatter test af udstyr i forbindelse med bl.a. anskaffelse og udvikling heraf, øvelser med civile og militære samarbejdspartnere, herunder allierede, samt daglig træning og uddannelsesaktiviteter.

Konkret erfaring i brugen af udstyr og materiel er afgørende for Forsvarets evne til at bekæmpe truslen fra droner. Den nuværende lovgivning forhindrer anvendelse og test af samt uddannelse i brugen af anti-dronesystemer, hvilket lægger en alvorlig begrænsning på sikkerheden ved militære installationer. For at sikre anti-dronesystemernes effektivitet er det af afgørende betydning, at disse kan testes under realistiske forhold.

Samtidig kan et tættere samarbejde med industrien give Forsvaret mulighed for at afprøve prototyper og nye teknologier, der endnu ikke er kommercielt tilgængelige. Dette skaber grobund for innovation og sikrer, at Forsvarets behov afspejles i industriens udvikling. Testmuligheder vil således ikke kun forbedre teknologiens funktionalitet, men også styrke operatørernes kompetencer og beredskab i en tid, hvor dronebaserede trusler bliver stadig mere sofistikerede.

Specifikke bemærkninger til lovforslaget

Vores bemærkninger til konkrete dele af lovforslaget, som fremgår af bemærkningerne, følger nedenfor:

Detektion og identificering af droner

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, skal Forsvaret have mulighed for at detektere og identificere droner i lufrummet for at muliggøre neutralisering. Dette er afgørende for at kunne vurdere, om dronerne udgør en potentiel trussel, samt for at kunne reagere hurtigt og effektivt.

MYDEFENCE

Counter Drone Technology

Detektionen vil endvidere muliggøre systematisk overvågning, hvilket kan bidrage til en bedre forståelse af droners anvendelsesmønstre og potentielle risici. Effektiv detektion og identificering kan f.eks. ske gennem radar-, radio-frekvens-, optiske og akustiske systemer, der tilsammen giver et helhedsorienteret billede af droneaktivitet i et givent område.

En velfungerende detektionskapacitet er således ikke alene en forudsætning for effektiv neutralisering af trusler, men også et vigtigt redskab til at skabe et bedre overblik over brugen af droner, og optimere Forsvarets samlede beredskab.

Metodefrihed hvad angår midler til at neutralisering af droner

Med metodefriheden sikres det, at Forsvaret altid har mulighed for at anvende de mest moderne og effektive løsninger til detektion og neutralisering af droner. Med tanke på den hastige teknologiske udvikling på droneområdet støtter MyDefence denne tilgang, og anbefaler at der ved indkøb af anti-droneudstyr tages højde for behovet for løbende opdateringer, så udstyret altid er på forkant med udviklingen og i stand til at håndtere trusler effektivt.

Andre bemærkninger

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det er en del af et bredere arbejde i regeringen, der skal sikre en tidssvarende regulering af droneområdet. I den forbindelse kan det med fordel undersøges, om beskyttelsen mod droner kan udbredes til andre dele af samfundet, hvor der vurderes at være et behov.

Områder såsom energi, kommunikation og anden kritisk infrastruktur er også særligt udsatte for dronebaserede trusler. Ved at undersøge mulighederne for en bredere anvendelse af relevante droneforanstaltninger vil det være muligt at sikre en mere helhedsorienteret og robust beskyttelse af samfundet.

Dette vil også bidrage til, at både militære og civile aktører har de nødvendige redskaber til at håndtere den teknologiske udvikling og de sikkerhedsmæssige udfordringer, som dronebrug kan medføre. MyDefence indgår gerne i en drøftelse om hvordan andre dele af samfundet på forsvarlig vis kan beskyttes mod droner.

MyDefence står til rådighed for at besvare spørgsmål og uddybe de afgivne bemærkninger.

Med venlig hilsen

Dan Hermansen

CEO

MyDefence Group

From: 'Sekretariat@VestreLandsret.dk' <Sekretariat@VestreLandsret.dk>
Sent: 11-02-2025 10:11:54 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>; FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Cc: 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; 'Praesident@OestreLandsret.dk' <Praesident@OestreLandsret.dk>; Anders Raagaard <AndersRaagaard@VestreLandsret.dk>; Carsten Kristian Vollmer <CarstenKristianVollmer@OestreLandsret.dk>; Christian Schou <chri@domstol.dk>; Helle Fløystруп <HELF@domstol.dk>; Henrik Gjørup <HEG@domstol.dk>; Karen Thegen <KATH@domstol.dk>; Laila Nitschke <lanit@domstol.dk>; Malene Urup <MAUR@domstol.dk>; Martin Møller-Heuer <MARH@domstol.dk>; Mette Fuglsang Mortensen <MEMO@domstol.dk>; Mette Lyster Knudsen <MetteLysterKnudsen@OestreLandsret.dk>; Nikolaj Aarø-Hansen <NAH@domstol.dk>; Peter Ulrik Urskov <PEU@domstol.dk>; Rikke Holler <RIHO@domstol.dk>; Steen Friis Nielsen <SFN@domstol.dk>; Trine Poulsen <Tripo@domstol.dk>
Subject: Høringssvar fra Vestre Landsret - ønsker ikke at udtale sig - lov om forsvarrets formål, opgaver og organisation m.v.
Categories: Alena

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Med venlig hilsen

Lars B Olesen
Kontorfuldmægtig

Vestre Landsret
Sekretariatet
Asmildklostervej 21
8800 Viborg.
Tlf.: + 45 99 68 80 00
www.VestreLandsret.dk

Vestre Landsret Præsidenten

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

11. februar 2025

J.nr.: 25/04192-2

Sendt pr. mail til fmn@fmn.dk og alg@fmn.dk

Sagsbehandler: Lars B Olesen

Forsvarsministeriet har ved brev af 7. februar 2025 (sagsnr. 2025/00460) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

From: Christian Reinhold Jensen <ChristianReinholdJensen@OestreLandsret.dk>
Sent: 10-02-2025 12:25:34 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>; FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Cc: 'Sekretariat@VestreLandsret.dk' <Sekretariat@VestreLandsret.dk>; Alex Elisiussen <AEL@domstol.dk>; Anders Herping Nielsen <AHE@domstol.dk>; Betina Heldmann <BJH@domstol.dk>; Christian Lundblad <CHL@domstol.dk>; Mikael Sjöberg <MikaelSjoeberg@OestreLandsret.dk>; Dommerfuldmægtigforeningen v/Stine Nielsen <hoeringer@dommerfm.dk>; 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; Elisabet Michelsen <ELMI@domstol.dk>; Henning Larsen <HLA@domstol.dk>; Henrik Engell Rhod <HER@domstol.dk>; Henrik Johnsen <HJ@domstol.dk>; Jens Røn <JensRon@VestreLandsret.dk>; Jes Kjølbø Brems <JKB@domstol.dk>; Jørgen Lougart <JLO@domstol.dk>; Mads Bundgaard Larsen <MadsBundgaardLarsen@Shret.dk>; Malene Welin <MWA@domstol.dk>; Mette Lyster Knudsen <MetteLysterKnudsen@OestreLandsret.dk>; Nikolaj Aarø-Hansen <NAH@domstol.dk>; Rasmus Damm <RAD@domstol.dk>; Susanne Skotte Wied <WIED@domstol.dk>
Subject: Høringssvar fra Østre Landsret (ej udtale sig) - høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)
Categories: Tina

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Med venlig hilsen

Christian Reinhold Jensen
projektleder
Direkte: + 45 99 68 62 13
Mobil: + 45 23 71 30 32

Østre Landsret
Præsidentsekretariatet
Østre Landsrets Plads 1
2150 Nordhavn
Tlf.: + 45 99 68 62 00
www.OestreLandsret.dk

Østre Landsret
Præsidenten

Forsvarsministeriet
Sendt pr. mail til fmn@fmn.dk og alg@fmn.dk

10. februar 2025

J.nr.: 25/04140-2

Sagsbehandler: CRJ

Forsvarsministeriet har ved brev af 7. februar 2025 (sagsnr. 2025/000460) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

From: Malene Welin <MWA@domstol.dk>
Sent: 13-02-2025 14:38:50 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>; 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; Alex Elisiussen <AEL@domstol.dk>; Anders Herping Nielsen <AHE@domstol.dk>; Betina Heldmann <BJH@domstol.dk>; Carsten Kristian Vollmer <CarstenKristianVollmer@OestreLandsret.dk>; Christian Lundblad <CHL@domstol.dk>; Christian Schou <chri@domstol.dk>; Elisabet Michelsen <ELMI@domstol.dk>; Helle Fløystrup <HELF@domstol.dk>; Henning Larsen <HLA@domstol.dk>; Henrik Engell Rhod <HER@domstol.dk>; Henrik Gjørup <HEG@domstol.dk>; Henrik Johnsen <HJ@domstol.dk>; Jens Røn <JensRon@VestreLandsret.dk>; Jes Kjølbø Brems <KJB@domstol.dk>; Jørgen Lougart <JLO@domstol.dk>; Karen Thegen <KATH@domstol.dk>; Laila Nitschke <lanit@domstol.dk>; Mads Bundgaard Larsen <MadsBundgaardLarsen@Shret.dk>; Malene Urup <MAUR@domstol.dk>; Martin Møller-Heuer <MARH@domstol.dk>; Mette Fuglsang Mortensen <MEMO@domstol.dk>; Peter Ulrik Urskov <PEU@domstol.dk>; Rasmus Damm <RAD@domstol.dk>; Rikke Holler <RIHO@domstol.dk>; Steen Friis Nielsen <SFN@domstol.dk>; Susanne Skotte Wied <WIED@domstol.dk>; Trine Poulsen <Tripo@domstol.dk>
Cc: FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Subject: Høringssvar - J.nr. 2025/000460 - Ønsker ikke at udtalelse sig
Categories: Tino

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Med venlig hilsen

Malene Welin
kontorfuldmægtig
Direkte: 99687000
mwa@domstol.dk

Københavns Byret
administrationsafdelingen
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf.: 9968 7000
www.kobenhavnsbyret.dk

Forsvarsministeriet

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
adm.kbh@domstol.dk
J.nr. 25/04144

Den 13. februar 2025

Ved mail af 10. februar 2025 har Forsvarsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne ikke har bemærkninger til udkastet.

Der henvises til J.nr. 2025/000460.

Med venlig hilsen

Nikolaj Aarø-Hansen

From: Jakob Henrik Juul <jhj@teleindu.dk>
Sent: 07-03-2025 12:17:01 (UTC +01)
To: FMN-MYN-Forsvarsministeriet <fmn@1net.fmn.dk>; FMN-ALG Gru, Astrid Leenskjold <ALG@1net.fmn.dk>
Subject: Teleindustriens høringsbidrag til udkastet til lovforslag om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)
Categories: Thomas

(FMI-CD besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Til Forsvarsministeriet
Sagsnummer 2025/000462.

Vedhæftet Teleindustriens høringsbidrag til udkastet til lovforslag om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)

Med venlig hilsen

Jakob Juul
Chefkonsulent, Teleindustrien
e-mail: jhj@teleindu.dk
Mobil: 2133 3404

Forsvarsministeriet
e-mail:fmn@fmn.dk og alg@fmn.dk

Sagsnummer 2025/000462.

07.03.2025

Høringsbidrag til udkastet til lovforslag om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.)

Teleindustrien i Danmark takker for muligheden for at afgive hørings-svar vedrørende udkastet til lovforslag om ændring af lov om forswarets formål, opgaver og organisation m.v. (bekæmpelse af ulovlig droneaktivitet over militære områder m.v.).

Vi anerkender fuldt ud behovet for at kunne neutralisere ulovlig droneaktivitet over militære anlæg og særligt beskyttede områder. Droner kan udgøre en alvorlig sikkerhedstrussel mod forswarets installationer, flyvesikkerhed og samfundsvigtige mål, og det er forståeligt, at Forsvaret ønsker effektive midler til at imødegå denne trussel.

Teleindustrien støtter således intentionen om at styrke mulighederne for at neutralisere ulovlige droner på en hurtig og sikker måde. Vi finder imidlertid, at visse telekommunikationsmæssige hensyn ikke er tilstrækkeligt adresseret i det foreliggende lovforslag, hvilket uddybes nedenfor.

Risiko for forstyrrelse af kritisk mobilkommunikation

Lovforslaget giver Forsvaret hjemmel til at anvende "elektroniske modforanstaltninger" mod droner, herunder jamming (forstyrrelse af radiosignaler). Teleindustrien vil understrege, at mange samfundskritiske tjenester i dag er afhængige af mobilkommunikation. Nødopkald, beredskabskommunikation, sundheds-IT, transport- og energisektoren samt betalings- og datasystemer benytter alle de kommercielle mobilnet. Enhver forstyrrelse af mobilnetværkene kan derfor have direkte indvirkning på borgernes sikkerhed og vitale samfundsinteresser. Vi finder det bekymrende, at lovforslaget ikke behandler risikoen for, at neutraliseringsmetoderne kan forstyrre denne kritiske mobilkommunikation.

Det foreslåede § 15 a, stk. 3 i forsvarsloven fritager Forswarets dronebekæmpelsesaktiviteter fra at overholde lov om radioudstyr og

elektromagnetiske forhold (radioudstysloven) og lov om radiofrekvenser (frekvensloven). Disse love har netop til formål at sikre, at radioudstyr og frekvensanvendelse ikke forstyrrer anden lovlig radio-kommunikation i samfundet. Når lovforslaget lægger op til at se bort fra disse beskyttelseslove, åbnes der for, at forsvarets modforanstaltninger kan involvere brug af frekvenser og udstyr på en måde, som normalt ville være ulovlig på grund af risikoen for interferens.

Påvirkning af mobilnet og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Det fremgår af bemærkningerne, at Forsvaret med den foreslåede fravigelse af frekvensloven vil kunne anvende radiofrekvenser, som andre har tilladelse til at benytte, eller anvende frekvenser uden tilladelse i strid med de normale rammer for disse frekvenser. Konkret betyder det, at Forsvaret ved neutralisering af droner kan komme til at sende på frekvensbånd, der bruges af mobiloperatørerne (eller af andre trådløse tjenester), hvilket i værste fald kan forstyrre mobiltrafikken i området. Allerede en kortvarig forstyrrelse af et mobilnetværk kan medføre tab af forbindelse for mange brugere. For samfundskritiske enheder, der er afhængige af konstant forbindelse, kan dette skabe farlige situationer – eksempelvis hvis ambulancepersonale mister forbindelsen til et hospitals datasystem, eller hvis borgeres 112-opkald ikke går igennem i de pågældende sekunder.

Det anføres i lovforslaget, at det ingen økonomiske konsekvenser har for erhvervslivet. Teleindustrien er uenig i denne antagelse. Mobilnetene udgør en central del af erhvervslivets infrastruktur, og selv små forstyrrelser kan have betydelige afledte omkostninger. Hvis en drone-neutraliseringsindsats forårsager udfald på mobilnettet, kan det ramme virksomheder økonomisk – f.eks. ved at betalingstransaktioner fejler, produktion eller logistik forsinkes, eller kritiske IoT-systemer midlertidigt går offline. Disse indirekte konsekvenser bør anerkendes.

Utsigtede negative effekter på teleinfrastruktur i tætbeboede områder

De foreslåede neutraliseringsmetoder kan have indflydelse på den samfundskritiske teleinfrastruktur. Dette er især relevant i tætbeboede områder som København. Lovforslaget omfatter bl.a. droner ved "civiliste slotte, som er under Forsvarets bevogtning" – det vil sige f.eks. kongelige residenser midt i bymæssig bebyggelse. Her vil brugen af jamming kunne påvirke et betydeligt antal mennesker og tjenester i nærheden. Radiobølger respekterer ikke ejendomsskel, og en jammer udsendt ved f.eks. Amalienborg Slotsplads kan potentielt påvirke frekvenserne i et større område end tiltænkt – herunder naboers mobiltelefoner, Wi-Fi-forbindelser, GPS-modtagere m.v. Selv om Forsvarsministeriet i bemærkningerne anfører, at neutralisering skal tilrettelægges sådan, at der kun er lav risiko for at påvirke udenforstående, er der ingen konkrete retningslinjer i lovforslaget for, hvordan denne lave risiko sikres i praksis. Teleindustrien finder, at der bør opstilles klare procedurer for, hvordan der må jammes i nærheden af

teleinstallationer for at undgå uforvarende udfald på f.eks. mobilmaster eller internetforbindelser.

3

Inddragelse af mobiludbydere i implementeringen

I det vi anerkender, at det kan være vanskeligt at arbejde med indhentning af retskendelser i forbindelse med et pludseligt opstået behov for nedtagning af en drone, anbefaler Teleindustrien, at mobiloperatørerne inddrages tæt i processen vedr. dronebekæmpelse. Et formaliseret samarbejde mellem Forsvaret og teleudbydere bør etableres således, at teleselskaberne får adgang til oplysninger om, hvor og hvornår jamming er sket, og således at eventuelle forstyrrelser i telenettene kan identificeres som forårsaget af "lovlig jamming". Alternativt risikerer teleselskaberne at bruge unødige ressourcer og tid på at identificere kilden til forstyrrelser i nettene.

Alternative og mindre forstyrrende neutraliseringsmetoder

Teleindustrien anerkender, at elektroniske modforanstaltninger ofte kan være den mest effektive måde til at uskadeliggøre en drone på afstand. Vi skal dog opfordre til, at mere målrettede teknologier foretrækkes frem for bredbåndet jamming, hvor det er muligt. Lovforslagets bemærkninger nævner selv metoder som "spoofing" af GPS-signaler og "cyber-takeover", hvor dronen omdirigeres eller tvinges til at lande kontrolleret. Sådanne tilgange påvirker primært dronen selv frem for at forstyrre alle signaler på frekvensen, og de kan dermed reducere risikoen for forstyrrelser. Vi foreslår, at Forsvaret – når teknologien og situationen tillader det – benytter spoofing eller overtagelse af dronesignaler frem for generel jamming, alternativt fysisk nedskydning eller retningsbestemt jamming overvejes.

Afslutningsvis vil Teleindustrien i Danmark gerne fremhæve, at vi deler ønsket om at beskytte militære områder og kritiske lokaliteter mod ulovlig droneaktivitet. Vores ovenstående bemærkninger har til formål at sikre, at denne beskyttelse sker uden utilsigtet at kompromittere den teleinfrastruktur, som borgerne og erhvervslivet er dybt afhængige af i det daglige. Vi anbefaler derfor en balanceret tilgang, hvor Forsvaret får de nødvendige beføjelser til at handle mod droner, men hvor der samtidig indbygges garantier og samarbejdsprocedurer, som varetager hensynet til mobilnetværkene og kommunikationssikkerheden.

Teleindustrien står naturligvis til rådighed for yderligere dialog og samarbejde om disse emner.

Med venlig hilsen

Jakob Willer
Direktør